Region Stockholm

Regionstyrelsen

PROTOKOLL
2019-09-24

RS 2019-0063

§ 172
Inrättande av resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan

RS 2019-0790

Ärendebeskrivning
Ärendet behandlar förslag till att inrätta en särskild resultatenhet för ekonomisk redovisning av tunnelbaneutbyggnaden enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse och 2017 års Sverigeförhandling inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Trafiknämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 5 juni 2019

Yrkande
Ordförande Irene Svenonius (M) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 4 september 2019.

Beslut
Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

1. En särskild resultatenhet inrättas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling.

2. Investeringsbudget inklusive medfinansiering för utbyggnaden av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling överförs från Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana, till AB Storstockholms Lokaltrafiks resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan per den 1 november 2019.

3. Specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

4. Region Stockholms bolagsstämmoombud ges i uppdrag att rösta för antagande av de kompletterande ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

Expedieras till
Akt
Regionfullmäktige

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-09-04

RS 2019-0790

Regionstyrelsen

Inrättande av resultatenhet för utbyggnaden av Tunnelbanan

Föredragande regionråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Ärendet behandlar förslag till att inrätta en särskild resultatenhet för ekonomisk redovisning av tunnelbaneutbyggnaden enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse och 2017 års Sverigeförhandling inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. En särskild resultatenhet inrättas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling.

2. Investeringsbudget inklusive medfinansiering för utbyggnaden av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling överförs från Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana, till AB Storstockholms Lokaltrafiks resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan per den 1 november 2019.

3. Specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

4. Region Stockholms bolagsstämmoombud ges i uppdrag att rösta för antagande av de kompletterande ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

Regionrådsberedningens motivering

Kollektivtrafiken utgör navet i Stockholmsregionen. Varje dag gör över 850 000 resenärer 3 miljoner resor med kollektivtrafiken och det är av största vikt att kollektivtrafiken upplevs som pålitlig, tillgänglig och trygg. Stockholmsregionen är en av Europas snabbast växande huvudstadsregioner, till år 2030 beräknas befolkningen växa upp till 3,5 miljoner invånare. Som i ett led att möta denna tillväxt och tillkommande resenärer måste nya anläggningar till och flertalet måste rustas.

Detta görs nu med Region Stockholms historiska utbyggnad av kollektivtrafiken. Dessa byggs av Förvaltningen av utbyggd tunnelbana. Dessa ska sedan övertas av Trafikförvaltningen och därför behövs det inrätta en särskild resultatenhet inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan. Detta säkerställer att hanteringen av ekonomiska medel avseende verksamheten inom förvaltning för utbyggd tunnelbana inte sammanblandas med den övriga verksamheten inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Detta möjliggör en samlad redovisning av ekonomiska medel avseende verksamhet inom förvaltning för utbyggd tunnelbana samt eliminerar framtida ekonomiska risker förknippade med överföring av färdigställda tunnelbaneanläggningar från förvaltning för utbyggd tunnelbana till AB Storstockholms Lokaltrafik. Det sker inga organisationsförändringar till följd av förslaget.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Trafiknämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 5 juni 2019

Irene Svenonius Kristoffer Tamsons

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Irina Rehn

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-08-09

RS 2019-0790

Regionstyrelsen

Inrättande av resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan

Ärendebeskrivning

Ärendet behandlar förslag till att inrätta en särskild resultatenhet för ekonomisk redovisning av tunnelbaneutbyggnaden enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse och 2017 års Sverigeförhandling inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Trafiknämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 5 juni 2019

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. En särskild resultatenhet inrättas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling.

2. Investeringsbudget inklusive medfinansiering för utbyggnaden av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2017 års Sverigeförhandling överförs från Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana, till AB Storstockholms Lokaltrafiks resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan per den 1 november 2019.

3. Specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

4. Region Stockholms bolagsstämmoombud ges i uppdrag att rösta för antagande av de kompletterande ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i detta tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Trafiknämnden har vid sammanträdet den 18 juni 2019 beslutat att föreslå regionfullmäktige besluta att inrätta en särskild resultatenhet inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse samt 2017 års Sverigeförhandling.

Enheten möjliggör en samlad redovisning av ekonomiska medel avseende verksamhet inom förvaltning för utbyggd tunnelbana samt eliminerar framtida ekonomiska risker förknippade med överföring av färdigställda tunnelbaneanläggningar från förvaltning för utbyggd tunnelbana till AB Storstockholms Lokaltrafik.

Ett tilläggsavtal till samarbetsavtalet mellan Region Stockholm och AB Storstockholm Lokaltrafik upprättas och specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med detta tjänsteutlåtande. Uppdraget att ansvara för tunnelbaneutbyggnaden till förvaltning för utbyggd tunnelbana samt ansvarsförhållandena i övrigt kvarstår oförändrade. Det sker inga organisationsförändringar till följd av förslaget.

De ekonomiska konsekvenserna avser främst redovisning av investeringar och medfinansiering av tunnelbaneutbyggnad. Investeringsbudget och medfinansiering överförs från förvaltning för utbyggd tunnelbana till AB Storstockholms Lokaltrafik. De övriga ekonomiska effekterna till följd av förslaget uppgår till cirka fem miljoner kronor och avser stämpelskatt, projektledning samt anpassning av IT-system. Finansieringen sker inom trafiknämndens totala ram.

Bakgrund

Region Stockholm ansvarar för utbyggnaden av tunnelbanan genom trafiknämnden och dess förvaltning för utbyggd tunnelbana. Förvaltningen ansvarar för planering, projektering och upphandling av nya anläggningar samt fordon och depåer. Arbetet sker i samarbete med trafikförvaltningen som ansvarar för driften av tunnelbanan genom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Den ekonomiska redovisningen av tunnelbaneutbyggnaden inklusive avtal sker inom förvaltning för utbyggd tunnelbana. De färdigställda tunnelbaneanläggningarna kommer att integreras med tunnelbanans befintliga anläggningar och system samt redovisas inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Överföring av anläggningarna från förvaltning för utbyggd tunnelbana, som är del av den juridiska personen Region Stockholm (Stockholms läns landsting), till AB Storstockholms Lokaltrafik, som är en annan juridisk person, är dock att betrakta som en försäljning. Försäljningen medför kostnader för stämpelskatt. Därför föreslår trafiknämnden att en särskild resultatenhet för redovisning av anläggningstillgångar bildas inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Överväganden
Den befintliga tunnelbaneanläggningen ägs idag av AB Storstockholms Lokaltrafik. Där redovisas alla avtal och tillgångar hänförliga till kollektivtrafiken på land. Motsvarande föreslås gälla även de avtal och tillgångar som upphandlas inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Förslaget innebär att en särskild resultatenhet bildas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för redovisning av investeringar och finansieringsbidrag avseende utbyggnaden av tunnelbanan. Hanteringen säkerställer att ekonomiska medel avseende verksamheten inom förvaltning för utbyggd tunnelbana inte sammanblandas med den övriga verksamheten inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Vidare upprättas ett tilläggsavtal till samarbetsavtal mellan Region Stockholm och AB Storstockholms Lokaltrafik. Genom tilläggsavtalet ger AB Storstockholms Lokaltrafik ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden att, genom förvaltning för utbyggd tunnelbana, ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan. Därefter ska ingångna avtal överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik. AB Storstockholms Lokaltrafik uppdrar sedan i sin tur åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad.

Uppdraget att ansvara för tunnelbaneutbyggnaden till förvaltning för utbyggd tunnelbana samt ansvarsförhållandena i övrigt kvarstår

oförändrade. Det sker inga organisationsförändringar till följd av förslaget. Samma oförändrade ansvar ska gälla framöver vad avser trafiknämndens budgetansvar för tunnelbaneutbyggnaden med den skillnaden att investeringsbudget och finansieringsbidrag redovisas inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Vidare innebär förslaget att de befintliga anläggningarna inom förvaltning för utbyggd tunnelbana, som är del av juridisk person Region Stockholm, ska överlåtas till AB Storstockholms Lokaltrafik genom överlåtelseavtal mellan Region Stockholm och AB Storstockholms Lokaltrafik. Detsamma gäller för upphandlade leverantörskontrakt. Överlåtelsen föreslås ske per den 1 november 2019 eller tidigast möjliga datum därefter. Om nya fastigheter förvärvas fram till den 1 november 2019 bör, om så är möjligt, aktivering i AB Storstockholms Lokaltrafik ske redan från och med den 1 september 2019.

För att förtydliga förhållandet mellan förvaltning för utbyggd tunnelbana och AB Storstockholms Lokaltrafik föreslås att följande kompletteringar inarbetas i ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik.

- AB Storstockholms Lokaltrafik ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

- AB Storstockholms Lokaltrafik ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

- AB Storstockholms Lokaltrafik ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Ekonomiska konsekvenser
De ekonomiska konsekvenserna avser främst redovisning av investeringar i och medfinansiering av tunnelbaneutbyggnad. Investeringsbudget och medfinansiering överförs från förvaltning för utbyggd tunnelbana till AB Storstockholms Lokaltrafik.

Anpassning ska ske så att den ekonomiska styrningen, planeringen och uppföljningen samt verksamheten i förvaltning för utbyggd tunnelbana inte påverkas negativt. Den totala investeringsbudgeten för tunnelbaneutbyggnaden uppgår till 29,8 miljarder kronor enligt fullmäktiges beslut 2017-03-14, LS 2016-1225.

För utbyggnaden av tunnelbanan från Liljeholmen till Älvsjö enligt Sverigeförhandlingen 2017 har beslutats 12,6 miljarder kronor i finansiering vid fullmäktiges sammanträde 2017-06-13, LS 2017-0621.

Förvaltning för utbyggd tunnelbana har till och med 2018 upparbetat cirka 3,1 miljarder kronor som till största delen består av projekteringsutgifter.

För de fastigheter som har köpts kommer stämpelskatt, preliminärt bedömd till cirka två miljoner kronor, att utgå vid överlåtelse till AB Storstockholms Lokaltrafik. Övriga kostnader, såsom projektledning och anpassning av IT-system, har beräknats till cirka tre miljoner kronor. Finansieringen av kostnader avseende stämpelskatt samt övriga kostnader, totalt cirka fem miljoner kronor, sker inom trafiknämndens totala ram.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Gunnel Forsberg
Tf. ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-08-09

Region Stockholm
Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 7/2019

Sammanträdesdatum
2019-06-18

Datum för justering: 2019-06-18

Datum för anslag: 2019-06-19

Kristoffer Tamsons (M)
Jens Sjöström (S)

---

§ 133
Inrättande av resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan
(TN 2019-0526)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande daterat den 5 juni 2019 från förvaltningschefen.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt att föreslå regionfullmäktige besluta

att en särskild resultatenhet inrättas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt Sverigeförhandlingen

att investerings- och finansieringsbidrag för utbyggnaden av tunnelbanan enligt ovan överförs från Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana, till AB Storstockholms Lokaltrafiks resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan per den 1 november 2019

att specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet

att regionens bolagsstämmoombud ges i uppdrag att rösta för antagande av de kompletterande ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet

Under förutsättning av att fullmäktige beslutar enligt ovan beslutade trafiknämnden för egen del och inom ramen för nämndens förvaltningsuppdrag avseende AB Storstockholms Lokaltrafik

att förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana ges i uppdrag att teckna tilläggsavtal till samarbetsavtalet mellan Region Stockholm (Stockholms läns landsting) och AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet

att av Region Stockholm upphandlade kontrakt, förvärvade fastigheter och övriga tillgångar hänförliga till utbyggnaden av tunnelbanan överlåts till AB Storstockholms Lokaltrafik

att förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana ges i uppdrag att återkomma till trafiknämnden med förslag till justerad delegationsordning, att gälla från och med den 1 november 2019

att förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana uppdras att vidta övriga åtgärder som kan behövas med anledning av inrättandet av resultatenheten för utbyggnaden av tunnelbanan

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Vid protokollet

Karoline Sandar

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Ledningsstaben
Juridik

Handläggare
Daniel Angermann
08-68616 95
daniel.angermann@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-06-05

Trafiknämnden
2019-06-18, punkt 17

Ärende
TN 2019-0526

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Inrättande av resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan

Ärendebeskrivning

Förslag att överföra investerings- och finansieringsbidrag för utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse och Sverigeförhandlingen från Region Stockholm till särskild resultatenhet inom AB Storstockholms Lokaltrafik.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefernas tjänsteutlåtande den 5 juni 2019

Förslag till beslut

Förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana föreslår att trafiknämnden beslutar att föreslå regionfullmäktige att fatta följande beslut.

1. En särskild resultatenhet inrättas inom AB Storstockholms Lokaltrafik för utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsöverenskommelse, utbyggnaden av Hagalunds station samt utbyggnaden av tunnelbanan enligt Sverigeförhandlingen.

2. Investerings- och finansieringsbidrag för utbyggnaden av tunnelbanan enligt ovan överförs från Region Stockholm, förvaltning för utbyggd tunnelbana, till AB Storstockholms Lokaltrafiks resultatenhet för utbyggnaden av tunnelbanan per den 1 november 2019.

3. Specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik kompletteras i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet.

4. Regionens bolagsstämmoombud ges i uppdrag att rösta för antagande av de kompletterande ägardirektiven för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet.

Under förutsättning av att fullmäktige beslutar enligt ovan föreslås trafiknämnden för egen del och inom ramen för nämndens förvaltningsuppdrag avseende AB Storstockholms Lokaltrafik besluta följande.

1. Förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana ges i uppdrag att teckna tilläggsavtal till samarbetsavtalet[1] mellan Region Stockholm (Stockholms läns landsting) och AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som anges i tjänsteutlåtandet.

2. Av Region Stockholm upphandlade kontrakt, förvärvade fastigheter och övriga tillgångar hänförliga till utbyggnaden av tunnelbanan överlåts till AB Storstockholms Lokaltrafik.

3. Förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana ges i uppdrag att återkomma till trafiknämnden med förslag till justerad delegationsordning, att gälla från och med den 1 november 2019.

4. Förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana uppdras att vidta övriga åtgärder som kan behövas med anledning av inrättandet av resultatenheten för utbyggnaden av tunnelbanan.

Trafiknämndens föreslås besluta att omedelbart justera paragrafen.

---

[1] Tilläggsavtal till samarbetsavtal mellan Region Stockholm (Stockholms läns landsting) och AB Storstockholm Lokaltrafik avseende trafiktjänster samt drift och förvaltning av SL:s verksamhet och tillgångar, inklusive anläggningar och infrastruktur för järnvägar, spårvägar och tunnelbanor

Förslag och motivering

Bakgrund

Tunnelbanan står efter 2013 års Stockholmsöverenskommelse och Sverigeförhandlingen inför en historisk utbyggnad. Blåa linjen förlängs i södergående riktning via Södermalm till Nacka, kopplas via Gullmarsplan samman med Gröna linjens Hagsätragren samt förlängs i norrgående riktning till Barkarby. En ny Gul linje byggs från Odenplan till Arenastaden och Fridhemsplan knyts via Liljeholmen ihop med Älvsjö.

Region Stockholm ansvarar för utbyggnaden av tunnelbanan genom trafiknämnden och dess förvaltning för utbyggd tunnelbana (nedan "FUT"). FUT planerar, projekterar och upphandlar byggnationer, tunneldrivningar, spåranläggningar, nya stationer och nya fordonsdepåer samt upphandlar tillhörande signalsystem och tunnelbanefordon till utbyggnadssträckorna. Arbetet sker i tätt samarbete med trafikförvaltningen som ansvarar för driften av tunnelbanenätet genom AB Storstockholms Lokaltrafik (nedan "AB SL"). Liksom FUT styrs trafikförvaltningen och AB SL av trafiknämnden som har ett samlat ansvar för verksamheterna.

Spåranläggningar, tunnelbanefordon samt övriga anläggningar och system som uppförs och upphandlas genom FUT kommer att införlivas i och integreras med tunnelbanans befintliga anläggningar och system. Dessa ägs civilrättsligt av AB SL, medan avtal och tillgångar som hittills upphandlats av FUT ägs av Region Stockholm.

Tunnelbaneanläggningen som helhet kommer dock inte att kunna bedrivas i två olika juridiska personer. Trafikförvaltningen och FUT har mot denna bakgrund, enligt uppdrag från regiondirektören och i samverkan med regionledningskontoret, utrett en struktur som säkerställer att tunnelbaneanläggningen inklusive utbyggnadssträckorna framöver kommer att ha ett sammanhållet civilrättsligt ägande i AB SL.

Överväganden och motivering

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen behöver det civilrättsliga ägandet av tunnelbaneanläggningen inklusive utbyggnadssträckorna vara enhetligt.

Den befintliga tunnelbaneanläggningen ägs av AB SL. Den politiska styrningen av kollektivtrafiken sker dock genom trafiknämnden som enligt tidigare beslut i fullmäktige även förvaltar AB SL:s tillgångar och avtal. I samband med trafiknämndens bildande övervägdes att överföra tillgångar och avtal från AB SL till regionen, men transaktionskostnaderna och negativa skatteeffekter bedömdes vida överstiga nyttan för sådan överföring. Denna bedömning kvarstår.

Mot nu angiven bakgrund är den rådande strukturen att avtal och tillgångar hänförliga till kollektivtrafiken på land finns inom AB SL. Eftersom verksamheten inte kan bedrivas i olika juridiska personer överlåter trafiknämnden även nytillkommande avtal och tillgångar som upphandlats till kollektivtrafiken till AB SL.

En motsvarande struktur föreslås nu även för de avtal och tillgångar som trafiknämnden upphandlar till utbyggnadssträckorna genom FUT. Strukturen säkerställer att även framtidens tunnelbana inklusive utbyggnadssträckorna har ett enhetligt civilrättsligt ägande. Att tunnelbanan har ett enhetligt civilrättsligt ägande bedöms vara en fundamental förutsättning för att undvika svåra gränsdragningsfrågor, bl.a. vad avser trafikeringstillstånd och det strikta verksamhetsansvaret. Ett enhetligt ägande är också påkallat ur redovisnings- och revisionsperspektiv.

Resultatenhet för utbyggnad av tunnelbanan

För att åstadkomma att de tillgångar och avtal som TN upphandlat genom FUT integreras i AB SL skulle det i och för sig vara tillräckligt att FUT överlåter anläggningarna i den utbyggda tunnelbanan efter färdigställande till AB SL. Sådan överlåtelse skulle dock, i likhet med vad tidigare avbolagiseringsutredningar för AB SL beskrivit, medföra höga transaktionskostnader och negativa skatteeffekter, t.ex. stämpelskatt vid överlåtelse av fastigheter. För att undvika sådana onödiga kostnader föreslås i stället följande.

- Investerings- och finansieringsbidrag avseende utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse, Hagalunds station samt enligt Sverigeförhandlingen överförs från Region

Stockholm, FUT, till AB SL. Såväl FUT som AB SL styrs av trafiknämnden, vilket innebär att trafiknämnden har ett oförändrat budgetansvar för tunnelbaneutbyggnaden.

- En särskild resultatenhet bildas inom AB SL, inom vilken all upparbetning av investerings- och finansieringsbidrag avseende utbyggnaden av tunnelbanan särredovisas. Hanteringen säkerställer att ekonomiska medel avseende FUT:s verksamhet inte sammanblandas med övriga verksamheten inom AB SL. Resultatenheten kommer således att fungera som en ekonomiskt isolerad enhet inom AB SL, styrd av trafiknämnden och FUT.

- Ett tilläggsavtal till samarbetsavtalet mellan Region Stockholm (tidigare Stockholms läns landsting) och AB Storstockholm Lokaltrafik upprättas. Genom tilläggsavtalet ger AB SL ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, genom FUT, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan. I likhet med vad som gäller för AB SL:s övriga verksamhet, som styrs och förvaltas av trafiknämnden och trafikförvaltningen, ska avtal som upphandlats av trafiknämnden inom ramen för FUT:s tunnelbaneutbyggnad omedelbart efter dess ingående överlåtas från trafiknämnden till AB SL. AB SL uppdrar sedan i sin tur åt trafiknämnden att genom FUT svara för all förvaltning av AB SL:s avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB SL gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till FUT:s tunnelbaneutbyggnad.

Förvaltning för utbyggd tunnelbana

FUT:s uppdrag att ansvara för tunnelbaneutbyggnaden samt ansvarsförhållandena i övrigt kvarstår oförändrade. Ingen organisationsförändring är således avsedd med föreslagen överflyttning av investerings- och finansieringsbidrag till AB SL.

Såväl FUT som AB SL styrs direkt av trafiknämnden. Samma ansvar ska gälla framöver, dvs. trafiknämnden behåller samma budgetansvar för tunnelbaneutbyggnaden som den redan har, med den skillnaden att

investerings- och finansieringsbidragen flyttas från regionen till AB SL (som är helägd av regionen).

Formalia och ändringar i styrande dokument

Specifika ägardirektiv för AB SL

För att förtydliga förhållandet mellan FUT och AB SL föreslås att följande kompletteringar inarbetas i ägardirektiven för AB SL.

- AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investerings- och finansieringsbidrag avseende FUT:s utbyggnad av tunnelbanan ska ske åtskilt från AB SL:s övriga verksamhet.

- AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden inom ramen för FUT:s tunnelbaneutbyggnad omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB SL .

- AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom FUT svara för all förvaltning av AB SL:s avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB SL gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till FUT:s tunnelbaneutbyggnad.

Överlåtelseavtal mellan Region Stockholm och AB Storstockholms Lokaltrafik
Regionen har inom ramen för FUT: verksamhet förvärvat fastigheter och andra tillgångar. Eftersom dessa ska integreras i AB SL:s verksamhet behöver dessa överlåtas till AB SL. Detsamma gäller för upphandlade leverantörskontrakt.

Överlåtelsen föreslås ske per den 1 november 2019 eller tidigast möjliga datum därefter. Om nya fastigheter förvärvs fram till den 1 november 2019 bör, om så är möjligt, aktivering i AB SL ske redan från och med den 1 september 2019.

Delegationsordning för trafiknämnden

Enligt gällande delegationsordning för trafiknämnden har trafikförvaltningens förvaltningschef rätt att teckna avtal och vidta övriga åtgärder för AB SL:s räkning inom ramen för nämndens förvaltningsuppdrag avseende AB SL. Likaså har förvaltningschefen rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd. Delegationerna är nödvändiga för effektiva beslutsvägar. Motsvarande delegation behöver ges till förvaltningschefen för utbyggd tunnelbana, vad avser att teckna avtal och vidta övriga åtgärder för AB SL:s räkning, hänförliga till FUT:s tunnelbaneutbyggnad.

Förvaltningscheferna ges i uppdrag att återkomma till trafiknämnden med förslag till justerad delegationsordning, att gälla från och med den 1 november 2019.

Övriga åtgärder

Inrättandet av resultatenheten för utbyggnaden av tunnelbanan kommer att kräva ett flertal åtgärder av mer praktisk karaktär och verkställande art som i nuläget är svåra att ringa in. Förvaltningscheferna för trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana föreslås därför ges ett brett mandat att vidta sådana övriga åtgärder som kan behövas med anledning av inrättandet av resultatenheten för utbyggnaden av tunnelbanan.

Ekonomiska konsekvenser

De övergripande ekonomiska konsekvenserna av att flytta investeringarna för utbyggnaden av tunnelbanan är att investeringsbudget och medfinansiering överförs till AB SL. Anpassning ska ske så att den ekonomiska styrningen, planeringen och uppföljningen samt verksamhet i FUT inte påverkas negativt.

Investeringsbudgeten för utbyggnaden av tunnelbanan enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse uppgår till 29,8 miljarder kronor. Parterna bidrar till finansieringen enligt följande (i miljarder kronor).

Staten	14,5
Region Stockholm	7,5
Stockholm stad	3,1
Kommuner	3,1
Återstående kostnadsansvar	1,8

Ytterligare 12,6 miljarder kronor i finansiering är beslutade för utbyggnaden av tunnelbanan från Liljeholmen till Älvsjö enligt Sverigeförhandlingen våren 2017. Finansiering erhålles från Stockholms stad med 2,3 miljarder kronor. Resterande 10,3 miljarder kronor finansieras enligt finansieringsavtal av staten och Region Stockholm.

FUT har till och med år 2018 upparbetat ca 3,1 miljarder kronor som till största delen består av projekteringsutgifter. För de fastigheter som har köpts kommer stämpelskatt att utgå vid överlåtelse till AB SL. Ju tidigare en överföring kan ske desto mindre blir de negativa ekonomiska konsekvenserna.

Personella insatser kommer att behövas från både FUT och trafikförvaltningen för att genomföra överföringen. Mycket av arbetet kommer att ske med befintlig personal men sannolikt behöver ytterligare resurser hyras in av trafikförvaltningen.

Modifiering i ekonomisystemen Agresso och Hypergene kommer att kräva vissa IT-konsultinsatser.

Uppskattad kostnad för överföringen:

Projektledare	1,2 mnkr
IT-konsulter	2 mnkr
Stämpelskatt	2 mnkr
Summa	5,2 mnkr

Riskbedömning

Riskerna som blir aktuella att bedöma i föreliggande ärende avser situationen att föreslagen resultatenhet inom AB SL och hantering avseende de avtal och tillgångar som upphandlats av FUT *inte* kommer till stånd.

I den mån avtal med entreprenörer, budget och finansiering *inte* skulle flyttas från FUT till AB SL står Region Stockholm inför en omfattande mervärdesskattesrättslig problematik som avser följande.

De åtgärder som ska utföras inom ramen för utbyggnaden av tunnelbanan kommer att omfatta åtgärder i den befintliga tunnelbaneanläggningen, som ägs av AB SL. Eftersom de åtgärder som ska utföras utgör byggtjänster enligt mervärdesskattelagstiftningen riskerar Region Stockholm att bli kategoriserat som ett byggbolag om det, genom FUT, utför åtgärderna. Det innebär att hela regionen träffas av regelverket om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn och också blir skyldigt att redovisa enligt regelverket.

Om Region Stockholm träffas av regelverket och inte korrekt tillämpar det inom hela regionen inträder en ekonomisk risk i form av nekade avdrag för ingående mervärdesskatt och skattetillägg. Region Stockholm är idag inte kategoriserat som ett byggbolag och en sådan kategorisering och anpassning till regelverket skulle kräva mycket omfattande åtgärder inom hela regionen. Nu beskrivna risker elimineras genom föreslagen överföring.

Att *inte* besluta om den föreslagna hanteringen innebär också ett flertal större risker och komplikationer inom kärnverksamheten. Ett ägande av tunnelbaneanläggning inom två juridiska personer ökar risktagandet i godkännande- och tillståndsfrågor såväl som i frågor rörande elkoncession och elsäkerhet, signalsystem och intrång. Komplexa gränsdragningsfrågor skapas. Även ur redovisnings- och revisionsperspektiv föreligger svåra gränsdragningsfrågor och risker ifall det civilrättsliga ägandet av tunnelbaneanläggningen finns i två olika juridiska personer. Genom föreslagen hantering uppkommer inte dessa risker.

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser att redovisa.

Sociala konsekvenser

Inga konsekvenser att redovisa.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Mårten Frumerie
Förvaltningschef